No. 1864 Zaterdag 27 September 1919. 36ste Jaargang

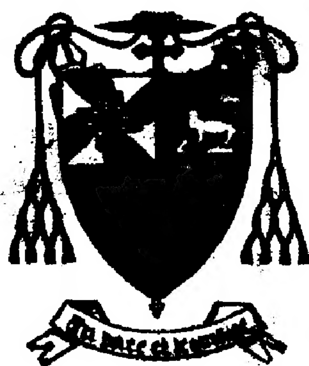
AMIGOE DI CURAÇAO

WEEKBLAD VOOR DE CURAÇAOSCHE EILANDEN

Dit Blad verschijnt elken Zaterdag.
Abonnementsprijs voor Curaçao, Bonaire, Aruba en de Bovenwindsche eilanden per drie maanden fl. 2.— bij vooruitbetaling.

BUREAU VAN DIT BLAD
St. Elizabeths-gasthuis.
DRUKKER: B. L. BOGAERS.

Voor het Buitenland per jaar fl. 10.—
Afzonderlijke nummers fl. 0.15.
Prijs der Advertentiën van 1—7 regels f. 0.50; voor elken regel meer 7½ cts.

Fr. Michael Gregorius Vuylsteke,

VAN DE ORDE DER PREDIKHEEREN,

door de genade Gods en de gunst van den H. Stoel

Tit. Bisschop van Charadrus en Apost. Vic. v. Curaçao,

AAN DE GEESTELIJKEN EN GELOOVIGEN VAN ZIJN VICARIAAT

Zaligheid in den Heer.

Nademaal het lezen en verspreiden van slechte boeken en couranten, 'n G. een ernstig gevaar oplevert voor het geloof en de reinheid van zeden, en dit gevaar ook dreigt in het Apostolisch Vicariaat, voornamelijk in het Stadsdistrict van Curaçao, gevoelen Wij Ons gedrongen Onze Geestelijken en Geloovigen te herinneren aan het uitdrukkelijk verbod der Kerk omtrent slechte boeken en couranten.

Het is een onbetwistbaar recht der Kerk, de Leerares der Waarheid en trouwe Bewaakster van den Haar toevertrouwden schat, om wettige redenen het lezen van voor geloof en zeden gevaarlijke boeken en geschriften te ... dictus opnieuw bekrachtigd in de nieuwste verzameling der kerkelijke wetten door Z. H. onlangs uitgegeven. Wij willen ze hier in 't kort vermelden.

Boeken en geschriften, die door de Kerk verboden zijn, zijn verboden in welke taal ook geschreven.

Het is de plicht der geloovigen, en vooral der geestelijken, alle boeken en geschriften, die zij als schadelijk of slecht beschouwen, aan den bisschop ter hand te stellen.

Het verbod omtrent boeken en geschriften houdt in: Zonder bekomen toestemming van de Kerkelijke Overheid mag niemand een verboden boek of geschrift uitgeven, lezen, bij zich hebben, verkoopen, in een andere taal omzetten of den inhoud aan anderen, op welke wijze ook, mededeelen.

Ook zijn verboden:

De oorspronkelijke tekst en de overzetting van de H. Schrift, in welke taal ook, door niet-Katholieken uitgegeven.

Boeken en couranten, van welke schrijvers ook, die ten doel hebben ketterij of schisma te verspreiden, of de grondslagen van het geloof te verwoesten.

Boeken, die het geloof en de goede zeden aantasten.

Boeken, van welke niet-katholieke schrijvers ook, die over het geloof handelen, tenzij het vaststaat, dat zij niets tegen het Katholieke geloof inhouden.

Boeken, die handelen over nieuwe verschijningen, openbaringen, visioenen, voorspellingen en wonderen, of die nieuwe devoties trachten in te voeren, ook al zijn deze niet voor algemeen gebruik bestemd, zoo de kerkelijke voorschriften niet zijn in acht genomen.

Boeken en couranten, die de Katholieke geloofswaarheden bestrijden of ketterijen of dwalingen verdedigen, door de Katholieke Kerk veroordeeld, die afbreuk doen aan den Katholieken eeredienst; die de kerkelijke tucht trachten te ondermijnen en met opzet het kerkelijk Bestuur, de Hierarchie, den geestelijken of den religieuzen staat aanvallen.

Boeken, die handelen over bijgeloof, waarzeggerij, voorspellingen, tooverij, aanroeping der geesten en dergelijken, en deze aanbevelen.

Boeken, die duel, zelfmoord en echtscheiding als geoorloofd voorstellen, die handelen over maçonnieke en andere dergelijke vereenigingen, en deze voorstellen als nuttig en onschadelijk voor Kerk en maatschappij.

Boeken, die met verkeerde bedoelingen onzedelijke en ontuchtige zaken behandelen, beschrijven en aanleeren.

Platen, op welke manier ook gedrukt, die afbeeldingen bevatten van Onzen Heer Jesus Christus, de Allerheiligste Maagd Maria, de Engelen, de Heiligen en andere Dienaren Gods, en in strijd zijn met de opvatting en de bepalingen van onze Moeder de H. Kerk.

Diegenen, die om eenige wettige reden toestemming hebben om verboden boeken of couranten te lezen, zijn onder doodzonde verplicht ze zoodanig te bewaren, dat ze niet in onbevoegde handen komen.

Het is aan boekverkoopers verboden, boeken, die met verkeerde bedoeling over ontuchtige zaken handelen, te verkoopen, uit te leenen of onder hunne berusting te hebben; andere verboden boeken mogen zij niet te koop hebben, tenzij zij de vereischte toestemming van den Apostolischen Stoel hebben bekomen; ook mogen zij dezen niet verkoopen tenzij aan personen, van wie zij kunnen veronderstellen, dat zij toestemming hebben ze te lezen.

Wij vertrouwen, B. G. dat gij en allen, die er een eer in stellen Katholiek genoemd te worden, aan deze voorschriften van onze Moeder de H. Kerk zullen gehoorzamen; zij werden uit wijze voorzichtigheid gegeven om den kostbaren schat van het H. Geloof ongeschonden te bewaren in Uwe harten.

Wij vertrouwen, dat gij van dit oogenblik af op een bijzondere wijze Uwe aandacht zult schenken aan de boeken, tijdschriften, brochures, couranten, en alle druk- en plaatwerken die U onder de oogen komen, en gij alleen die zult lezen en in uw huis toelaten, waarvan gij van te voren zeker weet, dat zij Uw ziel niet kunnen schaden, maar U integendeel voordeelig zijn.

Wij vertrouwen, dat gij verboden boeken en couranten, die tegen Uw wil en verbod in Uw huis binnenkomen, onmiddelijk zult vernietigen, verscheuren of verbranden.

Wij vertrouwen, dat gij vooral zult toezien op wat Uwe kinderen lezen. Want, zoo zij door bedorven lectuur hun geloof of reinheid van zeden verliezen, komt de schuld daarvan op Uw geweten.

Wij vertrouwen, dat gij als goede Katholieken, die in zekeren zin bewakers zijt van Uwe broeders, Uwe vrienden en kennissen zult overhalen, verkeerde boeken en couranten niet langer te lezen; dat gij de zwakken en twijfelzuchtigen op dit punt zult trachten te overtuigen van het gevaar aan die lezing verbonden. Verzwakking van Geloof en verslapping der zeden zijn er het onvermijdelijke gevolg van.

Daarom, zoo iemand, na gewaarschuwd te zijn, voortgaat verkeerde boeken, couranten, tijdschriften en dergelijke te lezen en bij zich te houden, zullen hem of haar de Heilige Sacramenten moeten geweigerd worden, d.w.z. zij zullen geen absolutie mogen ontvangen en niet tot de H. Communie worden toegelaten, tot zij zich gebeterd hebben en zich niet langer vrijwillig in gevaar stellen van hun Geloof te verzwakken, ja zelfs, het te verliezen.

„Wij bidden U dus, beminde broeders, wel acht te geven op hen, die verdeeldheden en ergernissen verwekken tegen de leer, die gij geleerd hebt, en ontwijkt hen. Want dezulken dienen Christus niet." Rom. 16. 17.

Laat U echter in niets verschrikken door de tegenstanders; Phil. 1. 29.

„Alleenlijk, wandelt waardig het Evangelie van Christus... één van ziel, eendrachtelijk strijdende voor het geloof." Phil. 1. 27.

En zal dit Ons Herderlijk schrijven op de gebruikelijke wijze worden afgekondigd in alle kerken en openbare kapellen op den eersten Zondag na ontvangst.

Gegeven op Curaçao, 8 September 1919.

fr. MICHAEL GREGORIUS.
Apostolisch Vicaris van Curaçao.

Duurte en Schaarschte der Levensmiddelen.

De vorige week gaf de *Curaçaosche Courant* het volgende overzicht van de tegenwoordigen stand der kwestie van de levensmiddelenvoorziening op ons eiland volgens informaties verstrekt „ter plaatse, waar men het best op de hoogte moet wezen"

„Begin Augustus werd hier plotseling geconstateerd, dat onze voorraad mais en maismeel zoo goed als op was. Een onzer groot-importeurs, op wiens voorraad er als het ware een rush werd gemaakt, was op onderzoek uitgegaan en had bevonden, dat er haast nergens meer meel of mais te bekomen was. Schaarschte en duurte van mais in Venezuela en het wegblijven van een paar booten van de Red D Line, tengevolge van eene werkstaking in New York, hadden ons in een paar weken in dien precairen toestand gebracht.

Onder deze omstandigheden zag de Gouverneur, die door bedoelden groot importeur terstond op de hoogte van den toestand was gebracht zich genoodzaakt in te grijpen. Telegraphisch werd aan verschillende adressen in Venezuela, in Sto. Domingo en zelfs in Suriname om mais of maismeel gevraagd en het gelukte nog juist bij tijds de eerste bezending hier te krijgen. Maar...... het was een „narrow escape" en dat de prijzen die betaald moesten worden niet malsch waren, laat zich begrijpen.

Er is meer.

De prijzen van maismeel en mais waren, reeds vóór dat het zoover gekomen was tot eene hoogte gestegen die boven de koopkracht van een groot deel van het volk niet alleen, maar zelfs van menig huishouden uit den middenstand ging. Coûte qui coûte moest het Gouvernement, om ernstige ondervoeding onder het volk en erger nog te voorkomen, de prijzen van deze allernoodzakelijkste volksvoedingsmiddelen naar omlaag drijven. De geïmporteerde mais werd met een verlies van f 3,— per zak en meer onder het volk gebracht.

Het oogenblikkelijk gevaar — aldus onze zegsman — is nu geweken; Curaçao heeft voorraden genoeg voor het verbruik van een paar maanden. Maar mag het Bestuur daarom zich weer aan de zaak onttrekken en geduldig afwachten tot er, door de een of andere oorzaak, weer een crisis ontstaat, en het dan weder genoodzaakt zal zijn tegen hooge prijzen in te koopen en wederom duizenden guldens te verliezen?

De Gouverneur meent blijkbaar, dat dit niet met zijne verantwoordelijkheid overeen te brengen is. En terecht, want afgezien van de financieele zijde van het vraagstuk, loopt men het gevaar dat een volgende crisis misschien niet zoo gemakkelijk te bezweren zal zijn. Zij zou ons weleens kunnen overvallen op een moment, dat wij voor geen geld of goede woorden het noodzakelijke van onzen naasten buur — Venezuela — konden bekomen.

De gedragslijn, welke het Bestuur zich dan ook heeft afgebakend is: te zorgen dat er altijd een voorraad van mais of meel voor het verbruik van minstens zes weken op het land is. Brood en „funchi", bescheidener kan de Gouvernementsbemoeiing waarlijk niet zijn. Wij zijn er zeker van dat er velen zijn, die verlangen dat die bemoeiing zich veel verder zal uitstrekken.

Maar de zorg voor een voldoenden voorraad brengt voor het Gouvernement een groot risico mede. Groote invoeren door den handel bij prijsdalingen kunnen tengevolge hebben bederf der voorraden; dit is — als wij wel ingelicht zijn o.a. in Suriname voorkomen.

Het is dan ook om het risico voor de Koloniale Kas tot de geringst mogelijke afmetingen terug te brengen en om later, wanneer de prijzen weer op een redelijk peil zullen zijn teruggevallen, de verliezen, die nu in het belang van het volk geleden worden, weer eenigszins goed te kunnen maken, dat de invoer aan wettelijke beperking onderworpen moest worden. Er is trouwens geen absoluut verbod van invoer. Het Besluit, dat deze week is uitgekomen, verbiedt slechts den invoer *anders dan door het Gouvernement of zonder vergunning*.

Tot zoover de *Cur. Ct.*:

Nadien is de toestand nog ernstiger geworden.

Dinsdag bevatte het *Boletin Comercial* een bericht uit Maracaibo, meldend, dat wegens de steeds hooger wordende prijzen door het Stadsbestuur aldaar de uitvoer van verschillende artikelen o. a. vleesch, mais, bruine suiker (papelón) reuzel, kaas, rijst, bananen, visch, inlandsche boter, boonen enz voorloopig verboden en bovendien maximum prijzen voor den detail-verkoop waren vastgesteld.

Deze maatregel, die natuurlijk voor Maracaibo zelf uitstekend en van groot belang is, zal natuurlijk voor ons eiland juist de tegenovergestelde uitwerking hebben, en hier de schaarschte en duurte van deze levensmiddelen nog meer doen gevoelen. Want het is van algemeene bekendheid dat er een groot scheepvaartverkeer bestaat tusschen Maracaibo en Curaçao, en dat de barken die van daar hier binnenkwamen, juist dat voedsel, dat nu onder dit interdict valt, plegen aan te brengen.

Het is te hopen, dat wij vooralsnog van Puerto-Cabello en La

Guayra deze levensmiddelen zullen kunnen blijven betrekken. Anders zal hier spoedig een noodtoestand intreden, die rampzalig kan worden.

Juist bij die felle, zoo lang aanhoudende droogte wordt deze toestand des te pijnlijker en scherper gevoeld. Regenwater is nagenoeg niet meer te krijgen. Putwater wordt langs de straten grif verkocht tegen 10 cts per blik en hooger.

Melk en eieren zijn een groote zeldzaamheid geworden.

Men durft reeds tot 70 cts voor een kan melk vragen.

Vooral voor de armen en zieken is het een bange, troostelooze tijd.

In de buitendistricten sterft het vee, zoowel klein als groot vee, reeds bij menigte wegens volslagen gebrek aan water en voedsel. Kwam de langgewenschte regen nu maar wat verkwikking brengen en alles opfrisschen, dat gaf wat verademing en zou de toestand zeer veel verbeteren. Maar de regentijd is er nog niet, dat kan misschien nog wel een paar maanden duren. Hoe dikwijls hebben we de eerste groote regens eerst November of December pas gekregen.

Moge er spoedig een gelukkige uitkomst volgen.

Nette Films.

Onder dit opschrift plaatste *De Telegraaf* een bijzondere correspondentie uit Los Angelos, Californië, waaraan we het volgende ontleenen:

„De voornaamste film-fabrikanten hier hebben besloten, om de „*National Association of the Motion Picture Industry* zoo sterk mogelijk te steunen in de toepassing van haar besluit, dat 1 Juni j.l. van kracht geworden is, om hare diensten te weigeren aan alle filmtheaters, welke na dien datum een film zullen vertoonen, welke door de genoemde associatie als immoreel of indecent wordt gebrandmerkt. Men wil n.l. zoover komen, dat alleen „nette" films aan het publiek vertoond zullen worden."

„Het ernstige plan om op te treden tegen minderwaardige films en speciaal tegen die filmproducenten, die geldelijk gewin zoeken bij het exploiteeren van sensationeele en obscene tooneelen en verhalen op het doek, is een gevolg van de actie van fabrikanten etc., die lid zijn van de genoemde groote, nationale associatie. Deze fabrikanten zijn ten opzichte van hun eigen fabrikaat even veeleischend en scrupuleus als ten opzichte van het fabrikaat van andere producenten, niet leden van [illegible] reeds 95 van de 100 producenten zich vóór het plan verklaard hebben om de fabrikanten van dubieuse films er onder te krijgen."

„De associatie zal haar eigen censor zijn, en alle films, door hare leden vervaardigd, moeten aan het oordeel van de censuur-commissie onderworpen worden, voordat zij „losgelaten" worden. En bij goedkeuring wordt in het eerste deel van de film eene mededeeling daarvan aangebracht, zoodat ook het publiek bij de vertooning weten zal, dat de film door de associatie goedgekeurd is.

„De associatie zal alle films onvoorwaardelijk afkeuren, die immoreel of prikkelend zijn, of een corruptie of onzedelijke strekking hebben of kunnen medewerken tot het verlagen der openbare zedelijkheid.

„Verder zal de associatie medewerking verleenen aan de autoriteiten bij elke wettige actie, die ondernomen zal worden om de vertooningen van dergelijke filmverhalen te verbieden.

„Bovendien zullen de vertooners van films, die door de censuur der associatie zijn afgekeurd, geen films meer kunnen krijgen, die door de associatie zijn goedgekeurd.

„Dit streven dat met in zekeren zin, *unbusinesslike* zou kunnen noemen, toont wel aan, dat in het algemeen, de filmproducenten eene hooge opvatting van hun beroep hebben. En het is, ook in andere landen, van harte toe te juichen, want ieder weet, hoeveel goed, maar ook, hoeveel kwaad filmvertooningen kunnen veroorzaken, terwijl de Amerikaansche films over de geheele wereld gaan, en: goed voorbeeld doet goed volgen, nog steeds eene waarheid is.

„Men zij niet bevreesd; dat men alleen suikerzoete, onschuldige kinderverhalen te zien zal krijgen; de verhalen moeten, wil de filmfabrikant ze aannemen, om er een film van te maken, iets zijn, inhoud hebben, met physieke en psychische momenten, en spannend zijn. De film-koning, D. W. Griffith, heeft eenigen tijd geleden verklaard.

„ „Wij zijn tegen een censuur door de autoriteiten. Wij willen geen onzedelijke of minderwaardige verhalen op het doek brengen, maar wij wenschen dezelfde vrijheid als schrijvers en tooneelgezelschappen om te vertoonen, wat wij willen, zonder dat ons werk van te voren aan de censuur onderworpen wordt. Wij willen geen vuile geschiedenissen onder de oogen van het publiek brengen, maar wij wenschen de vrijheid om zwarte tinten te gebruiken, om de witte beter te doen uitkomen; de misdaad en de droefenis op het doek te brengen, om de goede daad en het geluk heller te belichten."

„Men zij dus gerust: de films zullen hunne aantrekkelijk niet verliezen door het streven naar „netheid."

Uit ons *Wetenschappelijk Allerlei* in ons vorig nummer heeft men kunnen zien, dat alleen Californië jaarlijks voor de kapitale som van 500 millioen frs aan films produceert. Wanneer dus van de zijde der filmfabrikanten, vooral van hen die zulk een groot aandeel hebben in de totaal productie, een actie ten goede uitgaat, kan dit hoop geven voor de toekomst.

Dit is ten minste een belangrijke stap in de goede richting.

Een paar clausules echter in deze correspondentie laten genoegzaam doorschemeren, dat men na dit besluit geen preutsche opvattingen van deze *National Association of the Motion Picture Industry* behoeft te verwachten. Dat is ook niet noodig. Doch deze clausules leveren gegronde redenen genoeg om voorloopig nog met een zeker voorbehoud en met eenig wantrouwen af te wachten in welken geest dat besluit zal worden uitgevoerd. Het begrip „vuile geschiedenissen" is nogal rekbaar, vooral als alleen *belanghebbenden* over het al of niet vuile hebben te oordeelen. En we zouden vreezen dat van de „vrijheid om zwarte tinten te gebruiken, om de witte beter te doen uitkomen", spoedig een wel wat al te ruim gebruik werd gemaakt. We weten bij ervaring waartoe die vrijheid voeren kan.

Intusschen .... laten we hoopvol afwachten.

Onze Uitvoer in het 2e. kwartaal van 1919.

In de maanden April, Mei en Juni, werden uitgevoerd:

ALOË.

VAN:	hoeveelheid	waarden:
Curaçao:	6.093 KG.	1.420 gld.
Aruba:	188.883 KG.	52.824 „
Bonaire:	21.675 KG.	4.985 „
Totaal	211.651 KG.	50.229 gld.

Uit deze cijfers blijkt dat de prijs van de aloë voor de verschil- [illegible] Die van Curaçao en Bonaire is ongemeen 23 cts, die van Aruba bijna 29 cts per kG.

DIVIDIVI.

VAN:	hoeveelheid	waarden:
Curaçao:	143 ton	10.273 gld
Aruba	68 ton	4.961 „
Bonaire	91 ton	6.789 „
Totaal	302 ton	22.023 gld.

Ook hier varieeren de prijzen per ton voor de drie eilanden van bijna 72 fl tot 74.50 per ton, zoodat we het eigenaardig verschijnlijk opmerken, dat de dividivi per ton van 1000 KG. nog goedkooper (minder dan 75 fl) wordt uitgevoerd dan hij door de opkoopers is opgekocht. (á 7½ cts per KG.).

GEITENVELLEN.

VAN:	hoeveelheid:	waaaden:
Curaçao	11.413 KG.	20.659 gld.
Aruba:	3.843 KG.	7.047 „
Bonaire	niets	
Totaal	15.256 KG.	27.706 gld.

Bij den uitvoer staan de geitenvellen voor ± 1.80 genoteerd, terwijl ze in den laatsten voor 3 fl per KG. worden opgekocht.

STROOHOEDEN.

VAN:	hoeveelheid	waarden:
Curaçao:	27.125 dozijn	104.004 gld.
Aruba:	8.258 „	12.970 „
Bonaire:	1.891 „	6.845 „
Totaal	37.274 dozijn	123.909 gld

Alweer hetzelfde verschijnsel, Curaçao voort hoeden uit tegen een gemiddelde prijs van bijna 4 fl. Bonaire tegen ruim 3 fl en Aruba tegen het bespottelijk bedrag van slechts 1.50 per dozijn.

HUIDEN.

VAN	hoeveelheid	waareen:
Curaçao	16.267 KG.	16.160 gld.
Aruba	126 KG.	90 gld.
Totaal	16.393 KG.	15.250 gld.

Uitvoer prijs ± 1. fl per K.G. terwijl ze nu voor f 0.80 per KG. worden opgekocht. Dat is redelijk.

KATOEN (GEZUIVERD.)

VAN	hoeveelheid	waarde
St. Martin	10.598 KG.	39.053 fl.
St. Eustatius	1.978 KG.	6.638 „
Totaal	12.576 KG.	45.701 fl.

KATOENZAAD.

VAN	hoeveelheid	waarde
St Martin	86.374 KG.	8.035 fl.
St Eustatius	39.164 KG.	3.524 „
Totaal	125.538 KG.	11.559 fl

MEST.

VAN	hoeveelheid:	waarde:
Curaçao	476 ton	7.854 fl,
Aruba	385 „	5.010 „
Bonaire	530 „	6.453 „
Totaal	1391 ton	19.317 fl.

De mest van Curaçao staat dus op 16 fl; van Aruba op 13 fl en van Bonaire op 12 fl per ton. Waarom dat verschil?

RUWE OLIE (RESIDU)

De Curaçaosche Petroleum Maatschappij voerde uit 16.295 ton (van 1000 KG) voor de waarde van 488.710 fl. en aan Gasoline 7.938 Liter, vertegenwoordigende een waarde van 3.108 fl.

ORANJESCHILLEN.

VAN	hoeveelheid:	waarde:
Curaçao	29.615 KG.	17.768 fl
Aruba	50 KG.	50. fl
Totaal	29.665 KG.	17.818 fl.

Dat geeft voor Curacao gemiddeld 60 cts per KG.; voor Aruba 1 fl per KG. terwijl nu de oranjeschillen door de opkoopers worden betaald met f 0.50 voor 1ste kw. in 0.40 per KG. voor 2de kw.

STEENKOLEN.

Werden uitgevoerd 8.587 ton voor een waarde van 375.955 fl.

ZOUT.

VAN	hoeveelheid	waarden:
Curaçao	257.866 KG.	6.730 fl
Bonaire	624.180 KG.	4.350 „
St. Martin	1.511.675 KG.	13.145 „
Totaal	2.393.721 KG.	24.225 fl.

Het cijfer van den geheelen uitvoer bereikte voor Curaçao de som van f 1,150.622, waartoe steenkolen en ruw olie het grootste bedrag leverden. Voor Aruba was het totaal bedrag 85.370 fl voor Bonaire maar 29.422 fl.; voor St Martin: 62.745; voor St. Eustatius: 13.907; voor Saba 1.350 aan kantwerk, hetgeen in dat kwartaal het eenige artikel was, dat uitgevoerd is.

Nederland.

Minister van Kolonien.

Volgens nadere berichten uit het Moederland is de Heer IDENBURG, Minister van Kolonien, Zaterdag 16 Augustus naar Rippoldsau in het Schwarzwald (Duitschland) vertrokken tot het ondergaan van een rustkuur.

Zooals wij reeds vroeger meldden is het beheer van zijn Departement overgedragen aan den Heer Ruys de Beerenbroeck, Minister van Binnenlandsche Zaken.

De censuur gedurende de oorlog.

De Londensche berichtgever van het *Hbld* schrijft d. d. 1 Augustus:

Meer dan eens werd mij uit Nederland gevraagd wat er gebeuren zou met de gedurende den oorlog door de Engelsche censuur aangehouden brieven, pakketen, e. d. Zouden zij worden vernietigd, of thans doorgezonden worden aan den geadresseerde, dan wel teruggestuurd aan den oorspronkelijken afzender?

Op die vraag heb ik thans van officieele zijde het volgende antwoord ontvangen:

„Het grootste gedeelte der aangehouden paketten en andere aan de post toevertrouwde stukken werd niet doorgezonden, omdat zij inbreuk maakten op het verbod handelsbetrekkingen te onderhouden met den vijand, of omdat zij daartoe aanzetten, of omdat zij indruischten tegen de bepalingen voor de verdediging van 't Rijk. Dergelijke paketten en stukken worden niet doorgezonden aan de geadresseerden, evenmin worden zij aan de afzenders teruggegeven.

Paketten echter, die bevatten artikelen van waarde, enz. zullen, waar zulks mogelijk is, worden vrijgelaten en doorgezonden worden aan de geadresseerden.

Inlichtingen van de zijde van personen in Nederland omtrent aangehouden correspondentie, moeten gevraagd worden door bemiddeling van den diplomatieken dienst.

Sociale Wetgeving.

De sociaal-democraten mogen zooveel reclame maken als zij willen, het blijft een feit, dat de Arbeidswetgeving in Nederland het werk is van *Rechtsche* Kabinetten, zegt *Patrimonium*.

De eerste Arbeidswet, die van 1889, was van Jhr. Mr. Ruys de Beerenbrouck, den vader van den tegenwoordigen premier, Minister van Justitie in het kabinet Mackay.

De Mijnwet en de Caissonwet kwamen onder de regeering Kuyper in het Staatsblad

Onder het ministerie Heemskerk verschenen de Arbeidswet, de Steenhouwerswet en de Stuwadoorswet van Talma. En de Sociale verzekeringswetten, door Talma opgezet, zullen door Aalberse worden tot stand gebracht; thans is de Achturenwet in de Tweede Kamer aangenomen. Ook op onderwijs-gebied is het voornaamste werk geleverd door de Rechterzijde.

Wat onder het Ministerie Kuyper werd begonnen, werd voortgezet onder Heemskerk en uitnemend beëindigd onder Ruys de Beerenbrouck door Minister De Visser.

Zoo heeft de Rechterzijde op twee breede terreinen van wetgeving de leiding in handen weten te houden.

Op het terrein der Verzekeringswetgeving staat het weinig anders. Wel moet hier met dank genoemd de naam van Lely, die de Ongevallenwet tot stand wist te brengen. Maar het grootste werk werd door Talma verricht. Terwijl Aalberse dit zal verbeteren en tot verdere ontwikkeling brengen.

Zonder dat gebeurd is, wat men van vrijzinnigen kant bij de algemeene verkiezingen zeide te vreezen: dat er n. l. een slechte partijwetgeving zoude komen.

Integendeel, — onze sociale wetgeving mag er wezen Al is ze dan ook grootendeels van Rechts!

Op deze feiten mag wel eens de bijzondere aandacht worden gevestigd.

De Geestelijkheid en de landbouw.

De bekende landbouw-medewerker P. H. Burgers van de *Telegraaf* zegt: dat het „donkere Zuiden" van ons vaderland de kroon spant in de ontwikkeling van den boerenstand en dat door de samenwerking der boeren onderling het bedrijf zelf er met reuzenschreden vooruit gaat. Geleid door de geestelijkheid, is het katholieke gedeelte van onzen boerenstand schitterend georganiseerd. Ondanks den geweldigen achterstand op landbouwgebied, die daar voor een vijf-en-twintig jaar, vergeleken met de andere provincies, nog bestond, staat men er heden vrijwel aan de spits. Men is de anderen voorbijgestreefd.

De geestelijkheid heeft allerwegen ingegrepen en de leiding gebracht waarop de boer van huisuit vertrouwde en waardoor hij nu tot vele nieuwe zaken kwam, die hem anders zeker vreemd gebleven waren.

Een feit is, dat de geweldige ontwikkeling in den landbouw in Brabant en Limburg bijna geheel te danken is aan den invloed van de Kerk en Nederland kan daarvoor dankbaar zijn.

Berichten uit de Kolonie.

Hoog bezoek.

Vorige week Zaterdagmorgen bracht Z. H. E. G. Heer de Gouverneur, vergezeld van zijn militairen adjudant den Heer Evers, en den Heer Meerdink, inspecteur van het onderwijs, een bezoek aan de *Coöperative Vereeniging en Nijverheid* in de Breedestraat, Otrabanda en daarna aan het MUSEUM in het St. Thomas-College en de Drukkerij van het Apostolisch Vicariaat.

Nieuwe Consul.

Door de regeering van Colombia is als opvolger van den Heer ALBERTO MALLARINO tot consul benoemd voor Curaçao de Heer JUAN JOSÉ NEIRA. Voorloopig tot de aankomst van den nieuwen functionaris blijft de Heer JOZEF ELLIS belast met de waarneming van het Consulaat van Columbia.

Coöperatie.

Vrijdagavond van de vorige week had er in het Gymnastieklokaal van de Hendrikschool een vergadering plaats, waarbij 65 heeren tegenwoordig waren, en op welke vergadering plannen besproken en beraamd werden om ook hier te komen tot de oprichting van een Coöperatieve Verbruiksvereeniging. Op die vergadering, aldus meldde het *B. C.*, leidde de Heer J. C. BODENBURG HELLMUND het vraagstuk in van it soort van vereenigingen.

Spreker gaf een duidelijke uiteenzetting van alle belangrijke punten, waarvan een geanimeerd debat het gevolg was. Ten slotte werd er een voorloopige commissie benoemd om de Statuten dezer vereeniging te ontwerpen. Deze Commissie bestaat uit de Heeren: BODENBURG HELLMUND, JONCKHEER, BART, SCHOLTENS en van der BREGGEN. Deze week zijn deze Heeren opnieuw in een langdurige zitting bijeen geweest om zonder uitstel aan hun opdracht te voldoen. De zaak wordt met energie aangepakt.

Wij juichen de oprichting dezer Vereeniging van harte toe, betreuren het alleen, dat zij nog niet in werking is. Vooral de tegenwoordige omstandigheden, wanneer reeds *nu* zoo 'n coöperatieve winkel voor het publiek geopend was, zouden de beste reclame voor het nut en de noodzakelijkheid van een dergelijke Vereeniging geweest zijn.

Wij wenschen het ijverig pogen dezer Heeren het beste succés. Hoe eerder een dergelijke winkel hier geopend wordt, zij het ook in den beginne op kleine schaal, des te beter. De uitbreiding komt geleidelijk van zelf.

De Stuyvesant.

Een bericht van ll. Maandag in het *Boletin Comercial* meldt dat volgens bekendmaking van de Agentschap der K. W. I. M. alhier de *Stuyvesant* den 12n September uit Amsterdam vertrokken is en de reis volgens gewoonte zou maken, via Paramaribo, Trinidad, La Guayra, Curaçao, en dan voor 't eerst een nieuwe route zou volgen naar Puerto Columbia, Cartagena, Colon en Puerto Limon.

Volgens mededeeling van het Agentschap alhier kan de boot den 4 October hier verwacht worden.

Curaçaosch Kantwerk.

Onze volijverige Gouverneur laat geen enkel middel onbeproefd om méér welvaart te brengen in alle kringen onzer Maatschappij. Zoo heeft ook het bekende Spaansche Kantwerk, dat hier op Curaçao en Saba vervaardigd wordt, zijn opmerkzaamheid getrokken. Reeds heeft zijne Exc. een commissie van een groot aantal dames bij elkaar geroepen om verschillende plannen te bespreken om deze industrie tot hooger bloei op te voeren en tevens om een meer loonend afzetgebied voor dit Kantwerk te vinden.

Ook Mevrouw Helfrich is lid dezer damescommissie.

Al onze hulde voor het loffelijk streven van onzen Gouverneur.

Oud-bekenden.

De Heer M. J. SELHORST, oud-directeur van Openbare Werken in onze kolonie, is benoemd tot burgemeester van Opsterland (Friesland)

—Bij Kon. Besl. zijn de adelborsten J. J. A. van Schagen van Leeuwen en Jhr. J. F. W. de Jong van Beek en Donk benoemd tot luitenant ter zee 3e klas.

Curaçaosche Sport-Club.

De uitvoering Zaterdag avond, gegeven in het gebouw *Het Kransje* ten bate van de *Curaçaosche* werd bijgewoond door een zeer talrijk publiek, waaronder ook de Heer Gouverneur met zijn militairen adjudant.

Alle nummers werden luide toegejuicht, vooral de tableaux vielen bijzonder in den smaak.

Militaire Pensioenen.

Bij Koninklijk Besluit van 2 Juni 1919 zijn de pensioenen voor onderofficieren en minderen belangrijk verhoogd. Het maximum dat thans bereikt kan worden na 40 dienstjaren (20 tropenjaren) bedraagt voor een

adjunct onderoficier	f 850
sergeant majoor	„ 750
sergeant	„ 650
korporaal	„ 490
soldaat	„ 450

Schipbreuk van de Leontine.

Opnieuw heeft een goulet schipbreuk geleden. Deze keer was het de Fransche goulet *Leontine* van ± 70 ton, die Zondag 14 September onze haven verliet met bestemming naar Martinique. De bark had een lading mest, gasoline etc in. In den nacht van 15 op 16 Sept. werd het schip bij de Aves eilanden door een zware stortzee overvallen, waardoor de beide masten afbraken.

Met een hulpmast en een stuk zeil slaagde men er in zich door den stroom en den wind te laten afdrijven totdat de bark in den nacht van de vorige week Zaterdag het anker liet vallen op een mijl afstand van de Noordkust van Curaçao tegenover de *Boca di San Pedro*. In den morgen waagde de kapitein Mr. D. Nesly zich met 4 man in de sloep om naar land te roeien, waar zij, gelukkig aan wal kwamen en eindelijk tegen elf uur aan het draadloos station *Daniel* belanden. Van hieruit werd de Fransche Consul gewaarschuwd, en om hulp verzocht. De Heeren Merlhiot, Consul, David Cardoze en de onderhavenmeester en Loods de Heer Hoek gingen onmidellijk per auto daarheen, om zich van den toestand op de hoogte te stellen.

Hier bleek dat de bark ongeveer op 1 000 M uit de kust in 60 vadem water geankerd lag en dat nog vier matrozen aan boord waren.

Deze werden gelukkig door 2 visschers canoa's uit hun netelige positie bevrijd. Daar de positie van de *Leontine* niet hopeloos scheen, werd er besloten met de loodsmo-

torboot, het eenige vaartuig feitelijk op Curaçao, dat in staat was hulp te bieden, te trachten het vaartuig te bereiken en zoo mogelijk op sleeptouw te nemen, waartoe de Gouverneur, onder uitdrukkelijk voorbehoud van de uiterste voorzichtigheid met de motorboot in acht te nemen, zijn toestemming gaf.

In den nacht van Zaterdag op Zondag ten 12 uur verliet de moterboot met den loods den Heer van der Hoeven de haven, om zoo mogelijk in den vroegen morgen bij de *Leontine* aan te komen. Doch bij het omvaren van de Westpunt en ten noorden van het eiland aangekomen, bleek al spoedig dat de zee veel ruwer was dan den vorigen dag. Daarom werd uit voorzorg ongeveer 3 mijlen uit de kust gevaren om in geval de motor zou weigeren, toch voldoende ruimte te hebben om te drijven.

In den omtrek van *Boca San Pedro* aangekomen, kon men van de loodsboot duidelijk de huisjes aan den wal waarnemen, doch van de zwarte mastlooze romp van de Leontine kon men tegen de donkere rotsen nergens iets te onderscheiden. Doch bovendien zou wegens de ruwe zee elke poging tat hulpverleening toch geheel zijn buitengesloten. Daarbij kwam nog een defect aan den motor, dat na een half uur ronddrijven echter gelukkig verholpen werd.

Daarom werd besloten maar weer naar de haven terug te keeren, waar men Zondag avond binnen kwam. Toch werd de hoop nog niet opgegeven.

Maandagmorgen vertrok onze onvermoeide loods VAN DER HOEVEN opnieuw in de loodsboot, nu echter vergezeld van een kleine kotter *Natalia*, om ingeval de motor mocht weigeren, door den kotter te worden gesleept.

Het weer was nu veel kalmer, zoodat er meer hoop was op een gunstigen uitslag.

Toen de motorboot echter tegen over de *Boca di San Pedro* aankwam, vond bij in plaats van de *Leontine* niets dan wrakhout en rondrijvend vernielden scheepsinventaris. De bark was juist een half uur te voren losgerukt en tot splinters geslagen, zoodat de loods onverrichter zake in den laten avond van Maandag in de haven terugkeerde.

Van uit de kust waren de Heeren Consul, Cardoze en Pastoor Hegelsom van Barber en de bemanning getuigen van het vergaan van de goulet. Gelukkig dat geen persoonlijke ongelukken bij deze schipbreuk te betreuren vielen.

Jammer dat de zware arbeid van [illegible] maal 12 uur lang, in zeer ruwe zee heen en weer geslingerd, aan het roer van de motorboot heeft gestaan, niet met meer succes bekroond werd.

Dinsdagmiddag kwam de kapitein en matrozen, in het geheel 10 personen in een vrachtauto in de stad aan.

De goulet was verzekerd, de lading echter niet.

Santo Domingo.

Een eigenaardig bericht omtrent deze republiek bracht een telegram, twee weken geleden gepubliceerd door het *Bol. Com.*, gedagteekend uit Madrid van den 10 September: „De gezamenlijke leiders van de politieke partijen in het Spaansche Parlement hebben een brief geschreven aan hun Gouvernement, om er bij de Amerikaansche Regeering op aan te dringen, dat het nu de geschikte gelegenheid is om de Amerikaansche bezettingstroepen uit de republiek van Santo Domingo terug te trekken. De Spaansche Regeering heeft dezen brief aan de Regeering in Washington opgezonden."

En de vorige week bevatte het *Bol. Com.* een ander bericht van dezelfde strekking. „Francisco Henriquez, die president was van Santo Domingo, toen de Amerikaansche troepen daar voet aan wal zetten, heeft aan het Staatsdepartement den eisch gesteld, die troepen van daar terug te roepen."

Het is echter de vraag of de Regeering in Washington daar ooren naar zal hebben. Voor de politieke partijen die elkaar daar den presidentsstoel zetel betwisten, is het natuurlijk onverdragelijk dat de Amerikanen door hun troepen de eigenlijken macht in handen hebben. Doch voor de rust en de economische opleving van het land, voor de nu goed geordende financiën en administratie dier republiek heeft die vreemde inmenging toch wel iets goeds tot stand gebracht.

Hetzelfde geldt eveneens voor Haiti.

Koloniale Raad.

In de vergadering van den Koloniale Raad van Donderdag 25 dezer welke door 11 leden, benevens de Heeren H. Meerdink, Inspecteur van het Onderwijs en A. Prakken, Administrateur van Financiën, als gemachtigden van het Bestuur werd bijgevoond, is de ontwerp-verordening tot verklaring der wenschelijkheid van het verleenen van een buitengewone bijdrage aan het R. K. Bijzonder Onderwijs behandeld.

Het lid FORBES diende een amendement in luidende:

„*Bijdrage in de kosten van het R. K. Bijzonder Onderwijs, voor overtochtskosten en uitrusting van leerkrachten, voor buitengewonen aankoop van leermiddelen en schoolbehoeften en voor opleiding van onderwijzeressen op Curaçao ten beloope van 95% van de werkelijk gedane uitgaven fl. 40.000.*

In de toelichting beval de Heer FORBES zijn amendement aan met het oog op de comptabiliteit. — Het lid LANSBERG bestreed dit amendement, van oordeel zijnde dat bij een gelegenheidsverordening als deze, geen nieuwe beginselen in de wet moesten worden gebracht. Bovendien was het amendement zelf niet erg duidelijk, daar er werd gesproken van 95% en later weer van 40.000 gld.

Ook het lid ELLIS sloot zich bij dezen spreker aan, omrede dat het beginsel, dat in het amendement belichaamd was, beter later bij de behandeling der nieuwe onderwijsverordening moest worden besproken.

Op ongeveer dezelfde gronden ontraadde ook de heer MEERDINK de aanneming van het amendement, dat in stemming gebracht, met 7 tegen 4 stemmen werd verworpen.

De wenschelijkheids-verordening werd hierop zonder hoofdelijke stemming aangenomen.

Nadat een aanvulling van het Pensioens-reglement eveneens zonder hoofdelijke stemming was aangenomen, sloot de Voorzitter de vergaring.

Verplaatst.

De ZEerw. Pater Fr. Hendriks, Pastoor van Playa Bonaire is benoemd tot pastoor van Montagne Curaçao en de Zeer Eerw. Pater J. B. Krügers, pastoor van Montagne tot pastoor van de Playa Bonaire.

Voor de Curaçaosche Missie.

Met de *Stuyvesant*, die in het begin van October hier kan arriveeren, komen 7 nieuwe zusters mede, waaronder minstens 3 gediplomeerden, voor het St. Elisabeths-Gasthuis.

Met de *Oranje-Nassau*, die 15 October uit Amsterdam vertrekt, zal weer de Zeer Eerw. Pater Jac. van Baars in de Kolonie terugkeeren, met dezelfde boot maakt de Zeer Eerw. Mère Theophane, Algemeen [illegible] ters van Roosendaal en 12 zusters de reis mede, waaronder 2 Zusters assistenten van de Alg. Overste, 5 Zusters voor de Missie van Suriname en 5 voor Curaçao.

Tegen het einde des jaars worden weer hier terug verwacht de Eerw. Fraters Candidus en Macarius van het St. Thomas College met twee nieuwe fraters, één met acte landbouw en één met diploma timmerman van de ambachtsschool, welke beide laatsten bestemd zijn voor het Opvoedingsgesticht op Scherpenheuvel.

Hooge Gasten.

Met de *Manuel Calvo* passeerde hier Maandag ll. Z. D. H. Mgr. fr. RAYMUNDUS ZUBIETA, Bisschop van Urabamba (Peru), die na verschillende merkwaardigheden van ons eiland bezichtigd te hebben, des avonds zijn reis naar Spanje voortzette. Mgr. JUBIETA behoort tot de Orde der Predikheeren en trok naar zijn vaderland om Zusters Dominikanessen te vragen voor nieuw te stichten scholen in zijn Prefectuur.

Donderdag arriveerde hier Z. D. H. ARTHUR CELESTIN ALVAREZ Bisschop van Maracaibo, nieuw benoemd Bisschop van Calabozo waar Z. D. H. den stokouden Mgr. SENDREA gaat vervangen. Dit zal echter eerst einde November plaats hebben Mgr. brengt nu alleen een bezoek aan Caracas en consulteerde hier op zijn doorreis Dr. H. FERGUSON. Beide Bisschoppen brachten een bezoek aan Mgr. VUYLSTEKE.

VREDE.

Een nieuwe sensatie, waardoor geheel Europa diep geschokt is, zoo melden de telegrammen, bracht het onlangs uitgegeven Oostenrijksche Roodboek. Volledig gedocumenteerd tracht het te bewijzen, dat Duitschland alles gedaan heeft om de verschrikkelijke catastrophe van Europa af te wenden. De geheele verantwoordelijkheid zou rusten op Graaf Berchtold, die in 1914 Minister van Buitenlandsche Zaken was en binnen een jaar van het uitbreken der vijandelijkheden reeds afstand deed. De ingebrachte beschuldigingen zijn zoo zwaar, dat de groote Duitsche pers de onmiddellijke herziening vraagt van het Tractaat van Versailles en vooral de afschaffing der paragraaf waarin Duitschland werd gedwongen zich schuldig te verklaren aan het uitbreken van den oorlog.

Steunen de nieuwe onthullingen op waarheid, dan verandert de toestand wel aanmerkelijk. Tot nog toe immers werd Duitschland aangezien als de geheime aanstoker van het Oostenrijksch-Servisch conflict, die zijn bondgenoot steunde in zijn plannen en alles naliet om hem van dien oorlog, die noodzakelijk een brand in Europa moest doen oplaaien, af te houden. Maar de Entente, die van een revisie niet zal willen hooren, komt onmiddelijk met de vraag naar voren, waarom Duitschland de Russische mobilisatie, die volgde, niet met een tegenmobilisatie alleen beantwoordde. Waarom verklaarde de Keizer oorlog? Zoo kan het twistgeschrijf over de schuldvraag in al zijn onverkwikkelijkheid opnieuw beginnen. Tensij *alle* kanselarijen hun geheime archieven ter volkomen beschikking eener neutrale commissie van onderzoek willen stellen — iets wat Duitschland heeft voorgesteld maar de Entente geweigerd — zal de wereld het ingrijpend complex van schuldige oorzaken nooit overzien. Te vreezen is, dat reeds meerdere stukken vernietigd zijn, die al te compromitteerend waren.

Met dat al kan de publicatie van het Oostenrijksche Roodboek misschien nog wel enkele sloten openen zoodat meerdere feiten bekend worden en bovendien zal Duitschland wel eenige graden stijgen in de publieke opinie der wereld.

Frankrijk en Amerika hebben het Vredesverdrag van Versailles nog niet geratifiëerd. De socialistische afgevaardigde Marx heeft het verdrag in een redevoering geducht aangevallen, zoodat hij een diepen indruk maakte in de Fransche kamer van afgevaardigden... De socialistische fractie heeft reeds meegedeeld, het verdrag niet te zullen ratifiëeren; ook hun positie zal door de nieuwe Oostenrijksche publicaties versterkt worden. In Amerika reist president Wilson rond, overal sprekend en dreigend, dat, zoo de Senaat het verdrag niet zou goedkeuren (wat volgens hem ondenkbaar is) de wereldanarchie overal de overhand zal krijgen en de volkeren opnieuw de wapenen zullen opnemen voor een nieuwen verwoestingskrijg. Maar ook de Senatoren, die tegen Wilson en zijn politiek zijn, zitten niet stil. De Senator Johnson hield een openbare redevoering te Washington [illegible] ons met de Europeesche politiek bemoeid te hebben, haat Italië ons, Frankrijk wantrouwt ons, Engeland veracht ons en Japan overbluft ons." Ondertusschen sluit John Bull een nieuw „defensief" tractaat met de gelen, dat, naar er bij is gezegd, in geenen deele tegen Amerika is gericht. Zeker als voorbereiding van den Volkerenbond.

Nog steeds zitten de aanhangers van Lenin in Rusland vast in het zadel. Japan steekt zijn hand niet in dit wespennest. Amerika stuurt wapenen naar en over Siberië, maar geen troepen, Engeland werkt meer met zijn vloot dan met zijn leger, zoodat de Entente-vrienden, generaal Denikin en admiraal Koltchak, het hard te verantwoorden hebben. De laatste, die met zijn troepen naar de streek van Omsk is terug geslagen, ontving van den oppercommandant der Bolsjewiki een vriendelijke aanmaning, zich met zijn getrouwen onvoorwaardelijk over te geven, anders zal een fusillade een einde maken aan zijn bestaan hier op aarde.

Uit New-York vernemen wij tegelijk, dat afgevaardigden der Bolsjewiki te Stockholm een vredes programma opmaken, en de voorwaarden opstellen, na wier aanvaarding de Entente vrede met hen kan krijgen. Of de heeren zich dus ook nog al veilig gevoelen.

Een andere belangrijke historie speelt zich af in het land der zon, in het warme Italië. Diens nationale held, Gabriel d'Annunzio, die door zijn poëtisch geschetter het land in den oorlog dreef, daarna als aviateur naam maakte, heeft thans nieuwe lauweren aan zijn kroon gehecht door een soort staatsgreep. Men kent de quaestie-Fiume. Terwijl de Parijsche Conferentie er geen raad mee weet, heeft het klaaggeroep der „onverloste" Italiaansche broeders aldaar het hart van den dichter-vlieger-militair diep bewogen. Hij vormde om zich heen een schaar getrouwen, trok met hen naar Fiume op, nam de stad in bezit en plantte er de Italiaansche vlag.

Zooiets wekte een storm van verontwaardiging te Parijs en ging zelfs de Regeering te Rome te ver. Deze zond troepen af om de stad te hernemen doch of het toeval er mee speelde, deze regeeringstroepen

waren ijsig kalm en vormden slechts een soort blokkadeleger, hopend dat het garnizoen van d'Annunzio sich binnenkort uit gebrek aan levensmiddelen wel zou overgeven. En werkelijk, in Fiume begon gebrek te heerschen, zoodat d'Annunzio als een andere Hoover als distributiedictator ging optreden. Dit bracht echter geen nieuwen voorraad in de hongerende stad. De held wist er nu wat anders op. Met zijn getrouwe soldaten ondernam hij een uitstapje naar het gebied der Jugo-Slaven, [illegible] afgezonden om Fiume aan te vallen. De Italiaan verslaat zijn vijanden volkomen, drijft ook de Kroaten op de vlucht, bezet de strategische hoogten van Ristiak en stelt zich te weer tegen de te hulp snellende Serviërs. Deze overwinning bracht hem behalve een onsterfelijken roem de verlangde levensmiddelen, maar zal ook wel het begin van het einde vormen. Sterke troepencontingenten Amerikanen zijn bij Fiume geland, terwijl nieuwe Yankeelegers Nissa passeeren op weg naar de Adriatische Zee om aan de zonderlinge regeering van den avonturier een plechtige begrafenis te bereiden.

d'Annunzio zelf vertelde aan de persmannen, dat Frankrijk en Engeland zooveel voordeelen uit het Londensch verdrag genoten, dat zij om Fiume geen verwikkelingen zouden toestaan, terwijl hijzelf de steun was van president Wilson en diens rol voortzette. Italië's koning beval aan den blokkeerenden Italiaanschen generaal een krachtig optreden aan doch verbood hem bloed te vergieten. Volgens de laatste berichten heeft zich een vliegerseskader ter beschikking gesteld van d'Annunzio, terwijl een Lombardische brigade hem haar hulp aanbood, die echter werd geweigerd. Ten slotte hebben de Ministers Tittoni en Nitti onderling oneenigheid over de gevoerde politiek ten opzichte van Fiume, een politiek, die aan Italië nog wel zware uren kan bereiden. Immers de geheele Balkan, waar ook de Tracische quaestie met Bulgarijë en Griekenland nog niet is opgelost, is er mee annex.

Wie was ook weer de diplomaat, die na het sluiten van den vrede te Versailles voorspelde, dat thans de rusie pas voorgoed zou beginnen?

HAVEN-NIEUWS
VAN 17 SEPT. – 28 SEPT.

Schip	Kapitein	Aankomst	van	Vertrek	naar
Philadelphia	Moorhause	17 Sept	Pto Cabello	17 Sept	New York
Merida	Johanson	17	Maracaibo	22	La Guaira
Vesla	Apold	18	Norfolk	18	Maracaibo
Maracaibo	Johnson	20	La Guaira	20	Maracaibo
Samson	Sulbana	17	La Guaira	17	Maracaibo
Willemstad	Sulbana	17	La Guaira	17	Maracaibo
Manuel Calvo	Morales	21	Pto Columbia	21	Pto Cabello
Vesla	Apold	22	Maracaibo	22	Pto Colombia
Merida	Johanson	23	La Guaira	24	Maracaibo
Maracaibo	Johnson	24	Maracaibo	24	New York
M Sigogne	Lechner	25	Cuba	?	La Guaira
Samson	Sulbana	25	Maracaibo	26	Maracaibo
Willemstad	Sulbana	25	Maracaibo	26	Maracaibo
Alexandrian	Hannaford	26	Pto Cabella	26	Pto Colombia
Caracas	Hichborn	28	Pto Rico	28	La Guaira

Schoeners	Aankomst	van	Schoeners	Vertrek	naar
Maria	17	Bonaire	*Maria Leoncita*	15	Aruba
20 de Julio	16	Aruba	*Maracaibo*	16	Maracaibo
Lelia	18	Aruba	*Julia Isabel*	16	La Vela
Viuda Alegre	19	Pto Colomb	*San Jose*	18	La Vela
Maria Leoncita	19	Aruba	*Lelia*	19	Bonaire
Hirondelle	18	Barbados	*Dolorita*	19	La Guaira
Princes Juliana	14	Barbados	*Maria Leoncita*	19	Aruba
Carly v e	17	Barbados	*20 de Julio*	19	Aruba
Esperanza	17	Maracaibo	*Princes Juliana*	21	Barbados
Russia	19	Barbados	*Esperanza*	22	Maracaibo
Candidencia	21	Pto Cabello	*La Providencia*	22	La Vela
Sirena	21	Pto Cabello	*Lelia*	22	Aruba
Maria	21	Bonaire	*Republica*	22	Sto Domingo
La Providencia	21	La Vela	*Cleopatra*	22	Pto Cabello
Rubina	22	Aruba	*Rufina*	24	La Guaira
Lelia	22	Bonaire	*Russia*	26	St Doming
Juanito	23	St Domingo	*Viuda Alegre*	26	Pto Colombia
Amadeo	23	Maracaibo	*Lelia*	26	Bonaire
Nereida	24	Maracaibo			
Frieia	24	Maracaibo			
La Providencia	25	La Vela			
Virginia	25	La Vela			
Lelia	26	Aruba			

Buitenland.

Amerika.

De Noord-Amerikaansche correspondent van *„De Tijd"* schreef den 4 Juli:

Amerika is nu *Bone dry*, of wel, op goed Hollandsch: „Droog," want op 1 Juli trad de algeheele prohibitie voor alle Staten in werking, en nu is het afwachten tot na de demobilisatie, als wanneer de oorlogsmaatregelen buiten werking treden en alsdan wederom tot in 1920 bier en snaps en wijn kunnen verkocht worden. In Illinois en Wisconsin, die tot dusverre geen „droge" Staten waren, kon men voor de uitstalkasten der herbergen en drankhandelaren lezen: „Nog 5, 4, 3 dagen om in te slaan, zorgt dat ge voorraad hebt," en een flesch whisky stond voor twee dollars vijftig cents geprijst. Bier en wijn zijn er ook onder begrepen, en de nieuwsbladen maken melding van de bachanalia in den avond van 30 Juni. Het is niet bepaald, of bier met 2% pCt. alcohol, benevelend of onbenevelend is, en op een vergadering van geneesheeren te Atlantic City werd het gebruik van zulke bieren en lichte wijnen als gezond verklaard, waarop de voorstanders der afschaffing antwoordden, dat het allen kwakzalvers waren. De nu in werking getreden wet, indien niet gewijzigd, zoodat licht bier kan gebrouwen worden, zet duizenden brouwerij-arbeiders en alles, wat met de brouwerij verwant is, buiten werk, en in California (voornamelijk) gaan er nu tienduizend acres wijngaarden braak liggen, omdat de druiven niet goed zijn om er druivensap van te maken of wel ze te drogen, en de rotsachtige grond geen andere bebouwing toelaat. De priesters kunnen elke week een quart (liter) miswijn krijgen, doch ook daarmede is men van anderen afhankelijk.

Nu de *prohibition*-wet er is, is er reeds gebleken, dat men zijn toevlucht zoekt in het gebruik van Narcotics, iets, dat toch reeds zoozeer in zwang was, want de apotheken en drogisten (Drugstores) zijn talrijk. Alleen in de stad New-York zijn er tweehonderdduizend. En men heeft berekend, dat het per capita gebruik op 36 grein per hoofd komt. Dus van tien tot 60 malen zooveel meer dan in andere landen. Jaarlijksch wordt er een-en-zestig-millioen dollars aan besteed, waarbij nog een-honderd-vijftig millioen dollars voor salarrissen en onkosten komen, dus het bedrag van tweehonderd-millioen dollars overschijdt. Jaarlijks worden er in de Staten, volgens een statistiek, die al eenige jaren oud is, vier-honderd-duizend ponden drogerijen verkocht, waarvan slechts een achtste gedeelte voor geneeskunde noodig is, terwijl de bevolking van Duitschland en Italië, bijna even talrijk als de Staten, slechts 23 000 ponden jaarlijksch gebruiken, en dat de bevolking in 50 jaren 133 pCt. is toegenomen, het verbruik van drogerijen daarentegen 351 pCt. aanwees.

—De oorlog is nu ten einde, de boys zullen binnenkort tehuis zijn, en den 4den Juli wordt schitterend en schetterend gevierd. Er kwam werk aan den winkel, en er was veel te regelen. Allen waren in spanning voor den terugkeer van Wilson, die op 30 Juni in de Senaatsvergadering (ofschoon afwezig en op den Oceaan) uitgefloten werd, zoodat men zeggen kon: „het zal er eens spannen, zeide doove Jacob". De Jingos, die steeds gaarne in troebel water visschen, spreken van eene inlijving van Mexico, een volk, dat zich niet Amerikaniseeren laat, dus wederom wat anders in het verschiet. Men wil alle soldaten van het leger een minimum-pensioen van 10 dollars per maand geven, tel daarbij de veteranen uit den burgeroorlog en die met Spanje, en men bereikt een verschrikkelijk hoog pensioen-budget, door de burgers in belastingen op te brengen, want nu is de inkomsten-belasting reeds zes procent voor alle inkomsten progressief boven de 1000 dollars met aftrek van onkosten en kindertal.

— De Katholieke Kerk staat ook na dezen oorlog, door haar daden, in het volle daglicht. De katholieken hebben in den oorlog getoond in patriotisme nooit ten achter te staan, want ook de zonen der Roomsche Kerk waren in het leger, en vele hunner sneuvelden of behooren tot de verminkten. De wetgevende Kamers zien onder haar leden zes katholieken, namelijk de Senatoren Ashurst van Arizona; Walsh van Montana; Phelan van California; Ransdell van Louisiana; Nugent van Idaho; en Walsh van Massachusetts. Er bestaat ook een vereeniging van tot het Katholicisme bekeerle Israëliten, onder den naam van: „The Catholic Guild of Israël", die het voornemen heeft opgevat een bedevaart naar Jeruzalem, Paray-le-Monial, Lourdes en Rome te doen.

—Sensatiepreeken zijn bij de predikanten aan de orde van den dag, doch somtijds interessant voor ons, katholieken. Zoo heeft dominee H. P. Almon Abbott in de Episcopaalsche Kathedraal te Cleveland Ohio het volgende gezegd:

„Er wordt een soort van sensationeele godsdienst gepreekt in plaats van een strijd tegen de zonde. Zooiets verkracht het Evangelie. Er wordt veel over liefde, doch niet over zende gesproken.
Heeft de Kerk dan niet de geheele waarheid te leeren, niet alleen dat de menschen elkander beminnen moeten, maar ook, dat zij rein moeten leven? Ik zal echter in Gods naam de waarheid zeggen, namelijk dat onze Kerk zedelijk verrot is. De lidmaten zijn onrein naar de ziel en verlaten de Kerk, omdat ze het gebed, om berouw te hebben, niet onder het oog durven te zien. De kracht, de eenheid, de volkomen geschiktheid voor alle toestanden en omstandigheden, alsook de volheid van de onveranderlijke Evangelische leering, het gelukkig verbinden tusschen een beweegloos conservatisme en een uiterst radicalisme vindt men slechts in de Roomsch Katholieke Kerk, want aldaar is het, dat hel en hemel, afschuw voor de zonde en liefde voor God steeds immer gepredikt worden, en men nooit op de deuren te lezen krijgt: „Gedurende den vacantietijd gesloten."

—Van den hak op den tak: Over *gesloten* gesproken: de zomerhitte is er nu en alle onderwijsinrichtingen zijn gesloten, sommige sedert half Mei, doch de eind-examens hebben ook dit jaar wederom bewezen, dat de groote Staatsscholen, Universiteiten, het tegen de Katholieke inrichtingen voor lager en hooger onderwijs moeten afleggen, want de uitslag was wederom dat het percentage van hen, die slaagden voor eindexamen, grooter was onder de studenten der Katholieke onderwijsinrichtingen, voornamelijk van die geleid door de Paters Jezuïten.

Mexico.

De Mexicaansche bisschoppen en priesters, die zoo onrechtmatig en op zulk een hemeltergende wijze uit het land waren gezet door de vrijmetselaars-regeering van Carranza en consorten, keeren langzamerhand weer in hunne diocesen en parochies terug.

Een Bisschop Gouverneur.

Op aandringen van den President van Brazilië, die een beroep deed op zijn vaderlandsliefde, en aangespoord door den Pauselijken Gezant in Brazilië, heeft Monseigueur Francesco Aquina-Correa, wij-bisschop van het Aartsbisdom van Cuyaba in Brazilië, het Gouverneurschap aangenomen van den Staat Mata Groso. Sinds eenigen tijd verkeerde die Staat in voortdurende onrust, en niemand werd beter in staat geacht daar een eind aan te maken dan Monseigneur Aquina-Correa.

Protestantsche bisschoppen op audiëntie bij den Paus.

Den 16en Mei van dit jaar werden de volgende bisschoppen en vooraanstaande mannen van de *Protestantsche* Episcopale Kerk in de Vereenigde Staten door Z. H. den Paus van Rome in audiëntie ontvangen: Boyd Vincent, bisschop van Zuid-Ohio en Reginald Heber Weller, bisschop van Fond du Lac, in gezelschap van de Eerw. Heeren S. Talbot Reyers van het Racine College en Eduard L. Parsons van Berkeley, Californië.

De Paus was zeer hartelijk jegens de bezoekers. Voor de audiëntie bij den Paus plaats had, hadden zij een langdurig onderhoud met Kardinaal Gasparri, den Pauselijken Staats-Secretaris.

De comedie van een transportschip.

Te New-York kwam onlangs het Amerikaansche transport „Federal" van 5700 ton, uit Antwerpen aan, zwaar beladen met „troepen" — bestaande uit kapitein Mills, uit Scattie, die het heele schip voor zich alleen had!

Hij werd begroet door een muziekkorps op een officiëele havenstoomboot in de Lower Bay, en aan de kade verwelkomd door 5 roode Kruisleden, 2 Y. M. C. A.'s en 2 afgevaardigden van een Katholieken Arbeidersbond, die allen met tranen in de oogen en voorts met hoeveelheden lekkernijen en tabak de repatriëerende „troepen" afwachtten.

Niemand schijnt er eenig besef van te hebben, hoe het mogelijk was, dat het schip deze dwaze reis maakte. Alles, wat zijn gezagvoerder weet, is, dat hij bevel kreeg om zee te kiezen; alles wat kapitein Mills weet, is dat hij bevel kreeg zich in te schepen.

Het is niet geheel juist om te zeggen, dat hij de eenige passagier was, want juist voor de „Federal" het anker lichtte, herinnerden de inschepingsambtenaren zich een reglement hetwelk voorschrijft, dat er geen troepen per transportschip verzonden mogen worden zonder dat een vertegenwoordiger van den kwartiermeester-generaal hen vergezelt, en zoo zonden zij luitenant John Nidrof, om kapitein Mills te vergezellen.

Gedurende de reis, al weder volgens de geheiligde voorschriften, meldde kapitein Mills zichzelf iederen morgen aan dek, riep de „rol" af, antwoordde „present!" en rapporteerde aan den luitenant „al correct".

Toen het schip dokte, kwamen er dus drie inschepings-officieren aan boord en de oudste hunner vroeg naar den officier, belast met het bevel over de troepen aan boord.

„Ik ben de oudste officier", zeide kapitein Mills, salueerd.

„Wees dan zoo goed, uw mannen aan dek te laten aantreden", gelastte de ander.

„Present, sir, ik ben de troep, er is „niets anders," hernam kapitein Mills, opnieuw salueerend. Daarop hadden de ontschepingsformaliteiten plaats, en kapitein Mills daalde „in rij en gelid" den valreep af en marcheerde weg.

Kardinaal Bourne over de Vredesconferentie.

Z. Em. Kardinaal Bourne heeft bij gelegenheid van een prijsuitdeeling in de Central-Halte te Liverpool een merkwaardige toespraak gehouden. Z. Em. zeide, dat het een opvallend teeken was van den tegenwoordigen tijd, dat er bij iedereen een tekort was aan heldere en bepaalde inzichten in zake zoowel van staatkundigen als huishoudelijken aard. Vroeger hield iederen Engelschman aan drie algemeene grondstellingen vast: De bindende kracht van het geweten werd toegegeven; men erkende de algemeene verplichtingen die ons in de tien geboden werden opgegelegd en men volgde de zienswijze bij de verklaring van geweten en tien geboden. Deze drie grondbebinselen zijn onder ons grootendeels niet meer bekend. Dan gaat Z. Em woordelijk verder. „Thans zien wij in Parijs die wonderlijke conferentie, zooals de wereld nog nooit aanschouwde.

Groote staatslieden zijn de zamen en de naar menschenberekening schoonste gelegenheid wordt hun geboden om tot een gezond oordeel te komen in die vele en ingewikkelde vraagstukken, welke daar aan de orde zijn. Wat deze conferentie, voorzoover zij ambsthalve optreedt, betreft (vele deelnemers zijn weliswaar in hun leven particuliere christelijke mannen) zij is van den dag af dat zij begon, tot nu toe, een conferentie zonder God geweest. De naam van God is er niet aangeroepen. De wijsheid van God is niet afgesmeekt voor verlichting, en de conferentie doet haar zaken af, alsof er geen geweten, geen 10 geboden en geen christelijke overlevering meer bestaat. Wij weten wat het einde zal zijn. Tot nu heeft de conferentie weinig uitgericht en ook weinig aanleiding gegeven tot goede hoop voor de toekomst.

DE KAMER VAN KOOPHANDEL EF NIJVERHEID OP CURAÇAO

maakt hierbij bekend, dat in December e. k. en volgende maanden te Caracas een tentoonstelling zal worden gehouden op het gebied van Landbouw. Veeteelt en Nijverheid.

De openingsdatum is voorloopig bepaald op **19 December 1919.**

Een prospectus op die tentoonstelling betrekking hebbende ligt bij den Secretaris ter inzage.

De Kamer is bereid hare bemiddeling te verleenen ter opzending van zaken naar de tentoonstelling.

Een ieder, die eenige inzending wenscht te doen, wende zich daartoe tot den Secretaris.

De Kamer van Koophandel
en Nijverheid,
De Voorzitter,
JOLIUS L. PENHA,
De Secretaris,
G. J. FERGUSON.

BEKENDMAKING.

De verkoop van Zilveren, Gouden en Juweelen voorwerpen beleend ter Spaar- en Beleenbank van 1e Maart 1918 t.m. 31e Augustus 1918, onder No. **3185 U** t.m. No. **2982 W**, zal plaats hebben op Donderdag, den 2n October a.s. en volgende Donderdagen.

Belanghebbenden worden verzocht den verkoop te voorkomen, door de aanzuivering der verschuldigde interesten.

Curaçao, 10 September 1919.
De Voorzitter.
3 C. S. Gorsira.